

การดัดแปลงนวนิยายเรื่อง “รอยไหม” เป็นละครโทรทัศน์

Adaptation of novel “Roi-mai” into TV series

จิรมน สังข์ชัย*

Jiramon Sangchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดัดแปลงบทละครโทรทัศน์ และปัจจัยที่มีผลต่อการดัดแปลงบทละครโทรทัศน์ เรื่อง “รอยไหม” ซึ่งเป็นนวนิยายในชุด “ผ้า” ของ พงศกร เพื่อนำไปสู่การนำเสนอองค์ความรู้ด้านการดัดแปลงนวนิยายมาเป็นบทละครโทรทัศน์

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ คุณยິงยศ ปัญญา และการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของบทละครโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการดัดแปลงนวนิยายจากละครโทรทัศน์ในชุด “ผ้า” ของ พงศกร ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์มีการปรับลำดับการเล่าเรื่อง สร้างเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผืนผ้าเพิ่มขึ้น สร้างตัวละครให้น่าสนใจ

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาบัณฑิตกรรมสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

และปรีกษาหาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านผ้าไหม จากนั้นจึงเขียนบทละครโทรทัศน์สำหรับใช้ในการผลิตละครโทรทัศน์

ปัจจัยที่มีผลต่อการดัดแปลงละครโทรทัศน์ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ผลิตละครโทรทัศน์ ปัจจัยด้านผู้ชมละครโทรทัศน์ ปัจจัยด้านกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ และปัจจัยด้านบทวิจารณ์ละคร

คำสำคัญ : การเขียนบทละครโทรทัศน์ การดัดแปลงบท นวนิยาย รอยไหม

Abstract

The objective of this research is to study the television script adaptation techniques and factors that affect the television script adaptation on the novel “Roi-mai,” one of the novel series “Clothes” by Pongsakorn.

This research is qualitative on the data collected from the interviews of a television scriptwriter, Mr. Yingyos Panya, and the analysis of his television scripts based on the novel.

It was found that the television script adaptation techniques include, the adjustment of sequential narratives, the creation of more situations related to cloth, and the creation of more interesting ghost characters. The scriptwriter also consulted with the experts in silk before he started writing a script for television drama production.

The factors that affect the television script editing are : the human resources of television drama production, the television drama audience,

the television drama production procedures, and the criticism on a screenplay.

Keywords : Television script writing, Script editing, Novel, Roi-mai

ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ในปัจจุบันนิยมเลือกนวนิยายที่ได้รับความนิยม มาดัดแปลงเป็นบทละครโทรทัศน์ และหากนวนิยายที่นำมาสร้างเป็นละครแล้วประสบความสำเร็จ มีโอกาสที่ผู้จัดละครจะเลือกนำนวนิยายของนักเขียนท่านนั้นมาสร้างเป็นละครอีก มีนวนิยายชุดหนึ่งที่มีความน่าสนใจ มีผู้ติดตามอ่านเป็นจำนวนมาก สร้างเป็นละครแล้วถึง ๔ เรื่องจากทั้งหมด ๙ เรื่อง และอีก ๕ เรื่องที่เหลือนั้นกำลังอยู่ในกระบวนการเตรียมการผลิตเป็นละครโทรทัศน์ คือ นวนิยายชุด “ผ้า” ของพงศกร

“พงศกร” เป็นนามปากกาของนายแพทย์พงศกร จินดาวัฒน์ มีผลงานนวนิยายตีพิมพ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ อาทิ เบื้องบรรพ์ สร้อยแสงจันทร์ สาวหลงยุค อลวนกลหัวใจโคกอีเล็งหรรษา ฤดูดาว กลิ่นการเวก รอยไหม สาปภูษา เพงสนธยา นางร้ายรายปักขลิขิตชีวิต บางกอกนฤมิต กุหลาบรัตติกาล คชาปุระ-นครไอยรา มณีแดนสรวง กี่เพ้า สีนงาสำหรับ กัลปาวสาน มาตามดัน มายาเงา โคกอีเล็งเร้งร่า กลรักสตรอร์เบอร์รี่ บุร่ำปรมปรา เล่ห์ลุนตยา กลกิโมโน ลูกไม้ลายสนธยา กุหลาบลง เพชรอัคนี กำไลมาศ หุบผาราชินี เลื่อมลวง กุณฑลสวาท บุษบาบาติก และลายกินรี เป็นต้น ผลงานนวนิยายของพงศกรหลายเรื่องได้ถูกนำมาสร้างเป็นละคร เช่น สร้อยแสงจันทร์ สาปภูษา โคกอีเล็งหรรษา รอยไหม มณีแดนสรวง กี่เพ้า กลรักสตรอร์เบอร์รี่ (อันโกะ กลรักสตรอร์เบอร์รี่) โคกอีเล็งเร้งร่า มาตามดัน กลกิโมโน บุร่ำปรมปรา กำไลมาศ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษานวนิยายชุดที่เรียกกันทั่วไปในกลุ่มผู้อ่านว่าชุด “ผ้า” ในนวนิยายชุดนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ “ผ้า” เครื่องแต่งกาย ของชนชาติต่าง ๆ นวนิยายชุดนี้นับจนถึงปัจจุบันมีทั้งหมด ๙ เรื่อง ดังนี้ รอยไหม (๒๕๕๐) เรื่องราวของผ้าไหมลาวกับวิญญาณของชายผู้ที่ต้องสูญเสียหญิงสาวคนรักไปทั้งที่เธอยังทอผ้าผืนนี้ไม่เสร็จ *สาปภูษา* (๒๕๕๐) เรื่องราวของผ้าทองของไทยกับวิญญาณของหญิงสาวเจ้าของที่ยังผูกพันอยู่กับผ้าผืนนี้ *กัณฑ์* (๒๕๕๔) เรื่องราวของผ้าเงินกับวิญญาณของหญิงสาวที่ถูกฆาตกรรมอยู่ในชุดที่เก่า ซึ่งกลับมาทวงถามถึงฆาตกรตัวจริงที่มาเธอสิ้นหนาส่าหรี (๒๕๕๔) เรื่องราวของผ้าอินเดียกับความลึกลับของสำหรีชุดงามจากแคว้นมันตราปุระ ที่เจ้าสาวผู้สวมใส่มักมีเหตุเป็นไปทุกคน *เล่ห์ลุนตยา* (๒๕๕๖) เรื่องราวของผ้าพม่ากับวิญญาณของเจ้านางอาภัพ ผู้รอคอยการล้างมลทินในสิ่งที่นางมิได้กระทำ *กลกิโมโน* (๒๕๕๗) เรื่องราวของผ้าญี่ปุ่นกับเทพเจ้าผู้ปกป้องมนุษยชาติโดยแลกกับการต้องใช้ชีวิตในโลกมนุษย์นับร้อยปี *ลูกไม้ลายสนธยา* (๒๕๕๗) เรื่องราวของผ้าลูกไม้ปริศนาซึ่งเป็นกุญแจไปสู่อดีตกรกฎทวีป ดินแดนที่ใครต่างคิดว่ามีแต่ในตำนาน *เลื่อมลวง* (๒๕๕๙) เรื่องราวของหญิงสาวที่มีความสามารถพิเศษสามารถมองเห็นอวตารของผู้อื่นได้ ความสามารถพิเศษนี้เองที่จะช่วยให้เธอไขปริศนาการตายของเพื่อนรัก *บุหงาบาดิก* (๒๕๕๙) เรื่องราวลึกลับ สยองขวัญ ภูตผีปีศาจ ช้ำมาชาติช้ำมาภพ เกิดขึ้นในเมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย

นวนิยายของพงศกร ชุด “ผ้า” มีความน่าสนใจที่ผู้เขียนนวนิยายได้นำผ้าของชนชาติต่าง ๆ มาผูกสร้างเป็นเรื่องราว โดยมีการอิงข้อมูลในประวัติศาสตร์บางส่วนและแต่งเพิ่มเพื่อให้นวนิยายมีสีสันความน่าติดตาม พงศกร ได้เคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “วันหนึ่งได้ไปเดินเที่ยวที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นผ้าทองอยู่ผืนหนึ่งจะมีรอยต่าง ๆ ผมก็มานั่งจินตนาการต่อ ที่จริงมันเป็นรอยเลอะของผ้านั้นแหละ ผมก็คิดต่อไปว่า ที่จริงมันเป็นรอยเลือดหรือเปล่านั้น ใครเป็นคนทอ มีเบื้องหลังอะไรของผ้าผืนนี้ ก็เกิดมาเป็นนวนิยายเรื่อง “*สาปภูษา*” แล้วนวนิยายเรื่องนี้เป็นจุดกำเนิดให้ผมได้ค้นข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องผ้าของไทยเยอะมากได้ไปตามพิพิธภัณฑ์ผ้าหลาย ๆ แห่ง” (พงศกร จินดาวัฒน์, สัมภาษณ์, <http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=726>) เป็นต้นกำเนิดของนวนิยายที่เกี่ยวกับผ้าเล่มแรกของพงศกร

นวนิยายทั้ง ๔ เรื่อง ในชุด “ผ้า” ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานั้นได้ถูกถ่ายทอดเป็น

ละครโทรทัศน์โดยผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ที่นับได้ว่าเป็นมือหนึ่งของประเทศ ได้แก่ สุรนันทน์ วีระพงษ์ ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง “สาปภูเขา” ยิ่งยศ ปัญญา ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง “รอยไหม” นันทวรรณ รุ่งวงศ์พาณิชย์ ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง “ก๊อปปี้” สุธิสา วงษ์อยู่ และศุภชัย สหวิชฌมพรพรณ ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง “กลกิโมโน” จึงเป็นองค์ความรู้ที่เหมาะสมแก่การศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงการศึกษาในครั้งนี้จะได้ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนบทโทรทัศน์หรือการดัดแปลงนวนิยายเป็นบทละครโทรทัศน์ได้ โดยในบทความชิ้นนี้ผู้วิจัยนำเสนอเรื่อง “การดัดแปลงนวนิยายเรื่อง “รอยไหม” เป็นละครโทรทัศน์”

บททวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๑. แนวคิดเรื่องบทละครโทรทัศน์

บทละครโทรทัศน์ หมายถึง บทที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในการแสดงละครโทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วยการเขียนอธิบายเป็นภาพ เสียง รวมถึงการแสดงท่าทางต่าง ๆ สำหรับนักแสดงและทีมงานเพื่อใช้ในการผลิตละครโทรทัศน์ องค์ประกอบของบทโทรทัศน์ แบ่งออกได้เป็น ๖ ส่วนใหญ่ ได้แก่ โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) ความคิด (Thought) ภาษา (Diction) เพลง (Song) ภาพ (Spectacle)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์บทละครโทรทัศน์ มีจุดเริ่มต้นจากแนวคิด (Concept) ของเรื่องซึ่งผู้เขียนบทละครโทรทัศน์คิดขึ้นเองในกรณีที่เป็นบทละครโทรทัศน์แบบดั้งเดิม (Original) หรือนำแนวคิดมาจาก นวนิยาย เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ในกรณีที่เป็นบทละครโทรทัศน์แบบดัดแปลง (Adaptation) จากนั้นผู้เขียนบทละครจึงเริ่มเขียนโครงเรื่อง (Plot) โดยอาจจะพิจารณาถึงแก่นเรื่อง (Theme) ไปพร้อมกันกับตัวละคร (Character) จากนั้นผู้เขียนบทจึงทำเรื่องย่อ (Synopsis) โครงเรื่องขยาย (Treatment) ลำดับฉาก (Scenario) การทำบทสนทนา (Dialogue) ในขั้นตอนของการเขียนบท (Play-Text)

๒. แนวคิดเรื่องนวนิยาย

นวนิยาย คือ บันเทิงคดีร้อยแก้วที่มีความยาวไม่จำกัด สามารถพลิกแพลงกลวิธีการเขียนได้หลายหลาก ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตไม่ว่าทางกายหรือทางจิต พฤติกรรมทุกชนิดของมนุษย์สามารถนำมาผูกเป็นเนื้อเรื่องของนวนิยายได้ นวนิยายอาจ

จะเกิดจากจินตนาการหรือความจริงผสมจินตนาการก็ได้ (ไพโรจน์ บุญประกอบ, ๒๕๓๗ : ๑๐๓)

องค์ประกอบของนิยาย แบ่งออกได้เป็น ๕ ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) แก่นของเรื่อง (Theme) บทสนทนา (Dialogue) ฉากและบรรยากาศของเรื่อง (Setting and Atmosphere)

๓. แนวคิดเรื่องการดัดแปลงบท

การดัดแปลงบทประพันธ์เป็นละครโทรทัศน์นั้น เป็น ๑ ใน ๒ วิธีของการสร้างสรรค์บทละครโทรทัศน์ในปัจจุบัน แบ่งเป็น บทละครโทรทัศน์แบบดั้งเดิม (Original Script) กับ การดัดแปลงบทประพันธ์มาเป็นบทละคร (Adaptation) (นราพร สังข์ชัย, ๒๕๕๑ : ๑๖๗-๑๗๒)

บทละครโทรทัศน์แบบดั้งเดิม (Original Script) การเขียนบทจากโครงเรื่องซึ่งอาจจะถูกกำหนดมาจากโจทย์หรือความต้องการของสถานี ผู้จัดละคร หรือผู้ว่าจ้างว่าต้องการให้โครงเรื่องของละครเป็นไปในแนวทางใด โดยอาจจะกำหนดแนวของละคร นักแสดงนำ หรือสถานการณ์การแข่งขันทางการตลาด แนวทางที่สองคือ การเกิดแรงบันดาลใจของผู้เขียนบทละครเอง ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวของผู้เขียน เช่น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน หนังสือ ชีวิตของบุคคลที่น่าสนใจสามารถนำมาสร้างเป็นโครงเรื่องได้ นอกจากนั้นยังนำโครงเรื่องของละครที่ชื่นชอบหลายเรื่องมาผสมกันแล้วเขียนเป็นโครงเรื่องใหม่ ทำให้โครงเรื่องนั้นไม่ซ้ำซากและหลีกเลี่ยงการลอกเลียนแบบโครงเรื่องที่มีอยู่แล้ว

การดัดแปลงบทประพันธ์มาเป็นบทละคร (Adaptation)

การสร้างโครงเรื่อง การนำบทประพันธ์มาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์ ผู้เขียนบทจะวิเคราะห์โครงเรื่องของบทประพันธ์ว่ามีสัดส่วนของการนำมาใช้ได้มากน้อยเพียงใด เขียนเรื่องย่อจากบทประพันธ์นั้นโดยเป็นการเล่าเรื่องใหม่ในมุมมองของผู้เขียนบท ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างจากแนวคิดของบทประพันธ์เดิม แต่สิ่งที่สำคัญคือแก่นของเรื่องหรือความคิดหลักของเรื่องซึ่งผู้เขียนบทจะคงไว้ไม่เปลี่ยนแปลง โดยผู้เขียนบทจะมีการเพิ่มเติมรายละเอียด ในกรณีที่เนื้อหาของนวนิยายหรือบทประพันธ์ไม่เพียงพอสำหรับการผลิตเป็นละครโทรทัศน์ ตัดเนื้อหาในส่วนที่เป็นบทบรรยายหรือบทพรรณานอกแล้วเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นการกระทำของตัวละคร

การสร้างตัวละคร การนำตัวละครในบทประพันธ์มาใช้ส่วนใหญ่จะเป็นการนำตัวละครเอก หรือตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องมาใช้ในละคร การสร้างตัวละครเพิ่มขึ้นจากบทประพันธ์ เพื่อให้มีตัวละครนี้ก่อให้เกิดผลกระทบกับเนื้อเรื่องหรือตัวละครเอกก็สามารถทำได้ ส่วนการตัดตัวละครทิ้ง คือมีตัวละครมากเกินไปและไม่มีความสำคัญต่อโครงเรื่อง การรวมตัวละครคือการที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์นำบุคลิกลักษณะของตัวละครมากกว่าหนึ่งตัว มารวมกันให้เป็นตัวละครเดียว สร้างให้มีผลหรือมีความสำคัญต่อเรื่องแทนที่จะตัดตัวละครตัวนั้นทิ้งไปทั้งหมด ซึ่งตัวละครจะต้องมีความสัมพันธ์กับโครงเรื่องหรือการกระทำในเรื่องเสมอ

การกำหนดเวลา ฉาก สถานที่ ผู้เขียนบทสามารถคงฉาก เวลา สถานที่เดิมไว้ได้หากไม่มีปัญหาในการผลิตแต่หากไม่สามารถถ่ายทำในสถานที่ที่ระบุไว้ในบทประพันธ์ได้ บทก็จะปรับ เปลี่ยนให้สอดคล้องกับการผลิต ดังนั้นการกำหนดเวลา ฉาก สถานที่จึงมักจะมีข้อจำกัด และต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

การดำเนินเรื่อง บทละครโทรทัศน์ที่ดัดแปลงมาจากบทประพันธ์ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการเล่าเรื่องในนวนิยายส่วนใหญ่มักจะเล่าตามลำดับ แต่การนำมาเขียนเป็นบทละคร อาจจะนำเรื่องหรือปมสำคัญของเรื่องมาเล่าก่อนแล้วค่อยเล่าย้อนกลับไป การเขียนลักษณะนี้ก็เพื่อต้องการดึงดูดผู้ชมให้สนใจที่จะชมละคร การเล่าเรื่องในละครที่สร้างมาจากนวนิยายผู้เขียนมักจะใช้วิธีการเล่าใหม่เพราะสัดส่วนของละครกับนวนิยายต่างกัน การเขียนบทละครในปัจจุบันจำเป็นต้องมีเหตุการณ์สำคัญในทุกตอน ในขณะที่นวนิยายนั้นจะมีเหตุการณ์ไม่กี่เหตุการณ์ก่อนจะเข้าสู่จุดวิกฤต จุดสูงสุดของอารมณ์ และจบเรื่อง

การเขียนบทบรรยายและบทสนทนา ผู้เขียนบทมีสองแนวทางในการปฏิบัติคือการนำบทบรรยายและบทสนทนาจากนวนิยายมาใช้ในการเขียนบทละคร ซึ่งมักจะเป็นนวนิยายที่ทรงคุณค่าทางวรรณศิลป์ มีคำสำคัญหรือข้อความสำคัญที่ขาดตอนออกไปไม่ได้ โดยผู้เขียนบทจะอ่าน นวนิยายอย่างละเอียดและทำสัญลักษณ์ในข้อความสำคัญที่จะนำมาใช้ไว้อย่างชัดเจน เพื่อดึงมาใช้ในเวลาที่มีเวลาเขียนบทจริง กับอีกแนวทางหนึ่งคือไม่ได้ใช้คำหรือข้อความจากนวนิยายนั้นเลย เนื่องจากคำเหล่านั้นเป็นคำพื้นฐานซึ่งผู้เขียนสามารถคิดเองใหม่ได้

บทละครโทรทัศน์ที่ดัดแปลงจากนวนิยายมีความแตกต่างจากนวนิยายโดย

๒๗๒ จิรมน สังนชัย

แบ่ง ออกเป็น ๓ ส่วน (สุรีย์ ทองสมาน, ๒๕๔๒)

ส่วนแรก คือ โครงเรื่อง มีกลวิธีในการนำเสนอโดยยึดโครงเรื่องตามบทประพันธ์เป็นหลัก และเพิ่มเติมเนื้อหาในบางส่วน เพื่อให้เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสมกับการแสดง โดยเปิดเรื่องและจบเรื่องตามที่บทประพันธ์กำหนด

ส่วนที่สอง คือ ตัวละครและลักษณะนิสัยตัวละคร มีกลวิธีในการนำเสนอโดยการเพิ่มเติมตัวละครประกอบให้เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน และเพิ่มเติมบทบาทให้ตัวละคร นำด้วยการเน้นให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละคนั้นให้ชัดเจนและเข้าใจได้โดยง่าย

ส่วนที่สาม คือ ฉาก มีกลวิธีในการนำเสนอด้วยการดัดแปลงสถานที่ตามบทประพันธ์กำหนดให้เป็นสถานที่ที่สามารถสื่อให้เห็นถึงเนื้อหาที่นำเสนอ ได้โดยไม่ทำให้บทประพันธ์เปลี่ยน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิธีการดัดแปลงและปัจจัยที่มีผลต่อการดัดแปลงบทละครโทรทัศน์เรื่อง “รอยไหม” เพื่อนำไปสู่การนำเสนอองค์ความรู้ด้านการดัดแปลงนวนิยายมาเป็นบทละครโทรทัศน์

ผลการวิจัย

๑. โครงสร้างการเล่าเรื่องจากนวนิยาย “รอยไหม”

เรื่องย่อนวนิยาย เรื่อง “รอยไหม”

“เรริน” อาจารย์สอนวิชาทอผ้าเดินทางไปพักผ่อนเมืองหลวงพระบาง วันหนึ่งเรรินกำลังเลือกซื้อของที่ระลึก และได้เจอกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้ามาทะเลียม “สุริยวงศ์” มาช่วยไว้ได้ทัน เขาจึงชวนเรรินขึ้นไปมัสการพระธาตุบนยอดเขาพูสี เรรินรู้สึกผูกพันกับสถานที่ ทั้งที่เพิ่งมาเป็นครั้งแรก

สุริยวงศ์พาเรรินไปพบ “หม่อมบัวเงิน” ผู้เป็นย่า เพราะเห็นว่าเธอชอบการทอผ้า แต่เดิมหม่อมบัวเงินเป็นสะใภ้เจ้าหอหน้าองค์สุดท้าย เคยดูแลเกี่ยวกับพระภุษา

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๙ ฉบับที่ ๑ ม.ค.-มิ.ย. (๒๕๖๐) ๒๗๓

ของเจ้ามหาชีวิต เมื่อหม่อมบัวเงินพบเรณูจึงรู้ทันทีว่า “เจ้าหญิงมะณีนริน” ได้กลับชาติมาเกิดใหม่

เรณูไปชมผ้าทอที่พิพิธภัณฑฯ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑฯ ชื่อ “โหมแม” เล่าตำนานเรื่องผ้าที่ทอไม่เสร็จของเจ้าหญิงองค์หนึ่ง หลังจากนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองผ้าผืนนั้นจึงถูกเก็บซ่อนไว้ในห้องเก็บของ เรณูขอร้องให้โหมแมพาไปดูและแอบทอผ้าผืนนี้ต่อ โหมแมรู้เข้ารีบสั่งห้ามเพราะถือเป็นลางร้ายแต่เรณูตั้งใจว่าจะแอบเข้ามาทอผ้าผืนนี้อีก

“วงพระจันทร์” เจ้าของร้านอาหาร ‘เลอลาว’ เกิดความหึงหวงสุริยวงศ์ จึงออกอุบายให้เขาชวนเรณูไปร่วมงานบายศรีสู่ขวัญเทศกาลปีใหม่ ซึ่งเธอมีแผนการที่จะทำให้เรณูได้อับอาย ในงานเรณูพบ “ยายคำเที่ยง” ที่เรียกเรณูว่า ‘เจ้าริน’ พร้อมเตือนให้ระมัดระวังตัว และในคืนนั้นเองยายคำเที่ยงถูกผีอ๊้อมฆ่าตาย แต่ก่อนที่จะหมดลมได้แอบซ่อนถุงผ้ากำมะหยี่ถุงหนึ่งไว้หลังกรอบรูปของตัวเอง

หลังจากที่ยายคำเที่ยงตาย เรณูได้รับถุงผ้ากำมะหยี่ด้านในถุงบรรจุปิ่นปักผมทองคำลายดอกกลิ่นหอมและกุญแจทองเหลืองดอกหนึ่งซึ่งเป็นกุญแจห้องเก็บของในพิพิธภัณฑฯ

เรณูแอบเข้ามาในห้องเก็บของก่อนที่พิพิธภัณฑฯ จะปิด ที่ผาผนังมีกรอบรูปภาพสีน้ำมันวาดเป็นลวดลายอาคารเก่าปรากฏเป็นร่างวิญญานของเจ้าศิริวัฒนาเดินออกมาจากรูปภาพ เรณูไม่รู้สึกลัว พร้อมได้พูดโต้ตอบหลายเรื่อง เมื่อเห็นวาทึกมากแล้วเรณูจึงรีบออกจากพิพิธภัณฑฯ เป็นจังหวะเดียวกับผีอ๊้อมเข้ามาทำร้ายแต่สุริยวงศ์มาช่วยไว้ได้ทัน หลังจากนั้นเขาพาเธอไปสระเดาะเคราะห์ พระสงฆ์มอบเหรียญอุบุด์ไว้ให้เธอป้องกันตัว

หากหลังจากนั้นเรณูก็ยังคงลอบเข้ามาทอผ้าอยู่บ่อยครั้ง เจ้าศิริวัฒนาได้สร้างนิมิตให้เธอได้เห็นเรื่องราวในอดีต...

เมื่อประมาณ ๗๐ ปีก่อน “เจ้าหญิงมะณีนริน” เป็นพระคู่หมั้นของ “เจ้าศิริวัฒนา” เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างล้านนากับล้านช้าง เจ้าหญิงมะณีนรินถูกส่งตัวมากับ “คำเที่ยง” บ่าวรับใช้ ซึ่งเจ้าศิริวัฒนาก็มี “เจ้านางบัวเงิน” เป็นคู่ร่วมหลับนอนอยู่แล้ว ในระหว่างรอการอภิเษกสมรส เจ้ามหาชีวิตสั่งให้เจ้านางบัวเงินเป็นพระพี่เลี้ยงของเจ้าหญิงมะณีนริน “นางเม้ย” บ่าวรับใช้จึงได้ร่วมคิดแผนการกลั่นแกล้ง หนึ่งในนั้นคือการเป่าหูเจ้าศิริวัฒนาว่า “เจ้าศิริวงศ์” น้องชายแอบชอบพอกับเจ้าหญิง

มะณริน ทำให้ผู้เป็นพี่เริ่มระแวง หลังจากนั้นนางม้ายถูกประหารชีวิตเพราะเป็นผู้วางแผนทำให้เจ้าหญิงมะณรินถูกกัก เจ้านางบัวเงินแอบเลี้ยงฝิ่นม้ายไว้ใช้งาน

ในงานพระราชพิธีปีใหม่ เจ้าศิริวงศ์ได้นัดแนะให้เจ้าหญิงมะณรินออกมาพบเพื่อมอบปิ่นปักผมแทนใจว่าจะรักเธอตลอดไป หากเจ้าศิริวัฒนา มาพบเข้าเสียก่อนจึงเกิดการต่อสู้จนเจ้าศิริวงศ์สิ้นพระชนม์ เจ้าศิริวัฒนา สั่งให้เจ้าหญิงมะณรินทอผ้าเพื่อที่จะใช้ในงานอภิเษกสมรส เธอยอมทำ แต่โดยดีเพราะถือว่างานวันนั้นจะเป็นวันตายของเธอจึงหักไหมทอผ้า ไม่ยอมกิน ไม่ยอมนอน เมื่อเจ้านางบัวเงินบังคับให้กินอาหารก็ไม่กิน จนทะเลาะกัน ศีรษะของเจ้าหญิงมะณรินกระแทกกับทอผ้าจนเสียชีวิต เจ้าศิริวัฒนาเสียใจมากจนตรอมใจตาย...

ธนิธร์คู่หมั้นของเรริน มาตามเรรินกลับ เขาได้พบหม่อมบัวเงินและวงศ์พระจันทร์ จึงรู้ว่าทั้งเขาและวงศ์พระจันทร์ต่างตกอยู่ที่นั่นเดียวกัน หม่อมบัวเงินหลอกล่อให้ธนิธร์ดื่มชาที่มีเส้นผมของอิมัย หวังจะใช้ธนิธร์เป็นเครื่องมือ พร้อมบอกว่าเรรินมักจะแอบเข้าไปที่พิพิธภัณฑสถานให้ลองไปหาตัวที่นั่น

ธนิธร์จับตัวเรรินขึ้นเรือไปพบกับหม่อมบัวเงินที่มีความแค้นต่อเรริน สั่งธนิธร์ให้ลากตัวเรรินไปถ่วงน้ำ เรรินนึกถึงเหรียญอุทิศจึงนำออกมาคล้องไปที่คอธนิธร์ จนเกิดเสียงกรีดร้องด้วยความเจ็บปวดก่อนจะผลัดตกน้ำจมหายไป วิญญาณเจ้าศิริวัฒนาเอ่ยอโหสิกรรมกับหม่อมบัวเงินแต่หม่อมบัวเงินคิดว่าเจ้าศิริวัฒนาจะมาช่วยเรริน จึงเกิดความแค้นใจจนเจ็บหน้าอกและขาดใจตาย

สุริยวงศ์รู้สึกสังหรณ์ใจ จึงรีบขับเรือออกตามหาจนพบเรรินที่นอนหมดสติจึงรีบนำส่งโรงพยาบาล แพทย์วินิจฉัยว่าเธออาจจะเป็นอัมพาตจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดอย่างเร่งด่วน วิญญาณเรรินออกจากร่าง พบหม่อมบัวเงินนั่งร้องไห้ ก่อนที่เจ้าศิริวัฒนาจะปรากฏกายและตรงเข้ามาจับมือเธอ เกิดเป็นพายุหมุนทำให้สามารถกลับเข้าร่าง จึงทำให้เรรินฟื้นขึ้นมาอีกครั้งแต่อาการยังน่าเป็นห่วง สุริยวงศ์ติดตามอาการของเรรินอยู่ตลอดเวลาแต่เขาเริ่มใจคอไม่ดีเมื่อเขาติดต่อเรรินไม่ได้

หอพิพิธภัณฑสถานได้นำผ้าไหมของเจ้าหญิงมะณรินที่ทอเสร็จสมบูรณ์ มาจัดแสดง

ไชวเป็นไฮไลต์ของโฉมนักท่องเที่ยวทั้งชาวหลวงพระบาง และชาวต่างประเทศ
แม้หญิงวันดารญาติผู้พี่แนะนำให้สุริยวงศ์ไปไหว้พระขอพรที่ยอดเขาพูสี
สุริยวงศ์ยอมทำตาม เพราะจะได้ระลึกความหลังตอนที่เขาพาเรรินมาด้วยกัน ในระหว่าง
ที่คุกกเข้าขอพรต่อหน้าพระธาตุ สายตาเหลือบไปเห็นเรรินกำลังไหว้พระอยู่เช่นกัน เขารู้
โดยทันทีว่าเป็นแผนของเธอ เรรินบอกกับสุริยวงศ์ว่าอยากอยู่กับเขาที่เมืองหลวงพระบาง
ตลอดไป

๒. ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างการเล่าเรื่องของนวนิยายกับละคร
โทรทัศน์

โครงสร้าง การเล่าเรื่อง	นวนิยาย	ละครโทรทัศน์
บรรยากาศและ การเปิดเรื่อง	บรรยากาศที่ เมืองหลวง พระบาง ในเวลาหลังฝนตก และอากาศสดชื่น เรริน (นางเอก) กำลังเที่ยวชมเมือง แห่งนี้ บรรยายถึงความ สวยงาม เสียงสงฆของเมือง แห่งนี้ รวมถึงการให้ ความหมายที่สำคัญของ ดอกल้นทมซึ่งเป็นตัวแทน ของตัวละครในเรื่อง	เปิดเรื่องด้วยตัวละคร “หม่อมบัวเงิน” ซึ่งเป็นตัวละครที่มีชีวิตอยู่ต่อเนื่องมา ตั้งแต่ในภาคอดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็น ตัวละครสำคัญที่มีปมความแค้นในเรื่อง และรอคอยการแก้แค้น ตัดสลับกับ เหตุการณ์จัดแสดงนิทรรศการผลงาน ทอผ้าของเรริน ซึ่งมีปัญหาขัดแย้งกับ คนรักของเธอ จากสาเหตุที่คนรักของเธอ แอบไปติดต่อบริษัทขายผ้าฝิ่นงามที่เธอ ทอขึ้นและตั้งใจว่าจะไม่ขายผ้าฝิ่นนี้ ด้วย เหตุนี้เองหลังจากจบงานนิทรรศการ เรรินจึงเดินทางไปเชียงใหม่เพื่อหนี มาจากคนรักของเธอ

โครงสร้าง การเล่าเรื่อง	นวนิยาย	ละครโทรทัศน์
บรรยายภาคและ การปิดเรื่อง	บรรยายภาคของสถานที่สำคัญ ในเมืองหลวงพระบางคือ พระธาตุพูสี ในเวลาเย็น ทั้ง สุริยวงศ์และเรณูได้ผ่าน เหตุการณ์ร้ายในเรื่องมา ด้วยกัน บทสรุปของเรื่องคือ การที่ทั้งสองคนได้มีโอกาส กลับมาอยู่ด้วยกันอีกครั้ง	สุริยวงศ์กำลังพยายามช่วยฟื้นความจำ ให้กับเรณู หลังจากที่เธอถูกทำร้ายจน บาดเจ็บสาหัส แต่อาการของเรณูยังไม่ดี ขึ้น สุริยวงศ์จึงพาเรณูเดินทางมาที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ซึ่งมีความดี ที่เธอสนใจแสดงอยู่ สุดท้ายความ ทรงจำเก่า ๆ ของเรณูก็กลับคืนมา ทั้งคู่ กลับไปหาพระธาตุเพื่อระลึกถึงความ ทรงจำและสัญญาว่าจะครองรักกัน ตลอดไป
เหตุการณ์สำคัญ	เจ้าหญิงมะณีรินได้ข่าวว่า เจ้าศิริวงศ์ได้สิ้นพระชนม์แล้ว จากนั้นเธอก็มุ่งมั่นที่จะทอดผ้า ให้เสร็จ แต่ร่างกายของเธอ ทนไม่ไหวจากฤทธิ์ของยาพิษ ที่ถูกเจ้าบัวเงินจับกรอกปาก ทำให้เจ้าหญิงมะณีรินระแวก เลือดและสิ้นลมหายใจที่ทอดผ้า ที่ ยังทอดไม่เสร็จ	เจ้านางมะณีรินคิดถึงเจ้าศิริวงศ์ที่สิ้น พระชนม์ไปแล้ว เจ้าศิริวงศ์ไม่ยอม ยกเลิกพิธีอภิเษกสมรส ทำให้เจ้านาง มะณีรินตัดสินใจทอดผ้าตุ้มผืนนั้นต่อให้เสร็จ และจะใช้ผ้าผืนนี้ในการผูกคอตาย แต่ กลับถูกเจ้าบัวเงินกรอกยาพิษเสียก่อน เธอจึงกระอักเลือดและสิ้นลมหายใจที่ทอดผ้า เรณูยังคงแอบมาทอดผ้าตุ้มผืนนั้นต่อ โดยมี วิญญาณของเจ้าศิริวงศ์คอยคุ้มครอง เธออยู่

โครงสร้าง การเล่าเรื่อง	นวนิยาย	ละครโทรทัศน์
จุดสูงสุดของ อารมณ์	หม่อมบัวเงินทำร้ายร่างกายเร รินจนบาดเจ็บสาหัส โดยที่มี เจ้าศิริพัฒนามาปรากฏตัว เจ้า บัวเงินเกิดความแค้นต่อเจ้าศิริ พัฒนามาจนถึงนาทีสุดท้ายของ ชีวิต หม่อมบัวเงินอกแตกตาย ด้วยความแค้น ส่วนเรรินที่ พยายามจะช่วยชีวิตหม่อมบัว เงินแต่ก็ช่วยอะไรไม่ได้	ผีอ๊้อมเข้าสิงร่างของธนินทร์ แล้วพาตัว เรรินไปที่ริมแม่น้ำ สถานที่เดียวกับที่ เจ้าศิริวงศ์สิ้นพระชนม์ หม่อมบัวเงินพูด ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต เรรินขอให้ หม่อมบัวเงินอโหสิกรรมให้แก่กัน หม่อม บัวเงินยังเกิดความแค้นอยู่จึงสั่งให้ อ๊้อมฆ่าเรริน สุริยวงศ์มาช่วยเรรินได้ทัน เวลาและรีบพาตัวเรรินไปรักษา บัวเงิน สั่งห้ามแต่สุริยวงศ์ไม่เชื่อ หม่อมบัวเงิน จึงกระอักเลือดตายที่ริมฝั่งน้ำ

บรรยากาศและการเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่องรอยใหม่เป็นการเปิดตัวตัวละครสำคัญ ที่เป็น
ต้นเหตุของความแค้นข้ามภพข้ามชาติ ทำให้คนดูสงสัยใคร่รู้ว่าเหตุการณ์ดำเนินต่อไป
อย่างไร และจะมีการเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันอย่างไร การเปิดตัวละคร
ไม่ชัดเจน ไม่โจ่งแจ้ง เปิดให้เพียงแค่เกิดความสงสัย จากนั้นตัดสลับไปยังอีกเหตุการณ์
หนึ่งซึ่งมีความสำคัญเท่ากันคือการเปิดตัวละคร “นางเอก” ของเรื่องในภาคปัจจุบัน

บรรยากาศและการปิดเรื่อง

การปิดเรื่องทั้งในนวนิยายและละครโทรทัศน์เป็นเหตุการณ์เดียวกัน มีความ
แตกต่างตรงที่ผ้าคลุมผีเสื้อสำคัญของเรื่องนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัวละครของเรรินกลับคืน
ความทรงจำได้ ซึ่งในละครโทรทัศน์ได้นำส่วนนี้มาขยาย ในตอนจบของเรื่องจบลงที่ฉาก
ของพระธาตุเหมือนกับในนวนิยาย

เหตุการณ์สำคัญ

เหตุการณ์สำคัญในนวนิยายกับละครโทรทัศน์รอยใหม่เป็นเหตุการณ์เดียวกัน
เรื่องราวในละครโทรทัศน์ได้ถูกถ่ายทอดออกมาตรงกับเหตุการณ์ในต้นฉบับนวนิยาย
เนื่องจากเป็นเหตุการณ์สำคัญของเรื่องจึงนำมาใส่ไว้ในละครได้ทั้งหมด

จุดสูงสุดของอารมณ์

จุดสูงสุดของอารมณ์ของนวนิยายกับละครโทรทัศน์เป็นเหตุการณ์เดียวกัน ในตอนที่บัวเงินซึ่งมีความแค้นในตัวของเจ้านางมณีน (เจ้าหญิงมะณีน) ต้องการที่จะฆ่าเรริน เพื่อให้หายแค้น แต่เธอก็ทำไม่สำเร็จ เพราะมีคนมาช่วยเรรินไว้จนเธอพลอดภัย ทำให้เจ้าบัวเงินต้องพบกับจุดจบของชีวิตคือการที่ต้องกระอักเลือดจนตาย

๓. การดัดแปลงบทละครโทรทัศน์เรื่อง “รอยไหม”

การดัดแปลงบทละครเรื่องนี้มีสองประเด็นสำคัญ ประเด็นแรกคือเมื่อเริ่มสร้างบทละครโทรทัศน์เรื่องรอยไหมจากนวนิยาย ผู้เขียนบทพบว่าปัญหาสำคัญจุดหนึ่งคือ ความสมเหตุสมผลที่ตัวละครพระเอกกับนางเอกจะเกิดความรักกันได้ “ความสมเหตุสมผลที่สองคนจะรักกัน คือนางเอกถูกส่งมา เรื่องดำเนินไปก็กลัวว่านางเอกมาเจอพระเอกทีหลังแล้วเกิดความรัก ในแง่ความชอบธรรมและคนดูจะไม่ประณามเจ้านางน้อย เราก็ต้องขยาย plot ใหม่ ให้เจ้านางน้อยได้เจอกับพระเอกก่อนที่จะเจอตัวพี่ชาย แล้วความรักมันเป็นรักแรกพบ คุณถูกส่งมาเพื่อภารกิจคือแต่งงานกับตัวคนที่เขาจะรักกับคนน้องไม่ได้ เพราะฉะนั้น เรายังได้ plot ที่แบบแข็งแรงมากขึ้น คือมันเป็นรักต้องห้าม” (ยิ่งยศ ปัญญา สัมภาษณ์ : ๒๕๕๙) ส่วนประเด็นที่สองคือ การสร้างปมความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกให้ชัดเจนมากขึ้น ความขัดแย้งในคือเรื่องที่พระเอกกับนางเอกรักกันไม่ได้ การฝ่าฝืนกฎมณเฑียรบาลขัดแย้งต่อการกิจหน้าที่กับการต่อสู้ระหว่างความรักกับความถูกต้อง

๔. การเล่าเรื่องแบบย้อนอดีตของละครโทรทัศน์เรื่อง “รอยไหม”

การเล่าเรื่องแบบย้อนอดีต ผู้เขียนบทให้น้ำหนักในการเล่าเรื่องทั้งภาคอดีตและปัจจุบันเท่ากัน แต่ในเรื่องนี้เหตุการณ์ที่สูงและน่าตื่นเต้นทั้งหมดอยู่ในอดีต ผู้เขียนบทจึงต้องหาวิธีทำให้ภาคปัจจุบันเข้มข้นมากขึ้นไม่จางหายจนถูกอดีตกลบไป จึงเกิดการสร้างตัวละคร อีเม้ย หม่อมบัวเงิน และธนิศร์คู่หมั้นของนางเอกในภาคปัจจุบัน เพื่อให้มีตัวละครสำหรับเล่าเรื่องในปัจจุบันและสร้างสถานการณ์ที่จะเชื่อมโยงมาถึงตัวพระเอกและนางเอกได้ โดยการสร้างให้ตัวคู่หมั้นของนางเอกเป็นผู้ชายที่มีนิสัยเห็นแก่ได้ เป็นตัวร้ายเพื่อที่จะได้ถูกกำจัดออกไปจากเรื่องได้อย่างสมเหตุสมผล

เมื่อเนื้อเรื่องในภาคอดีตเข้มข้นกว่าต้องมาปรับในส่วนที่เป็นปัจจุบันให้สมดุลกัน มีการวางแผนการทำบท การเล่าสลับกันระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ต่อมาคือสิ่งที่ต้อง

ออกแบบ Transition ของภาคปัจจุบันไปสู่ภาคอดีต มีการออกแบบว่าตัวละครจะกลับสู่ออดีตได้อย่างไรในแต่ละครั้ง

๕. การสร้างตัวละครผี “อ๊อเมย์”

ละครเรื่องรอยไหมมีตัวละครที่เป็นผี คือ ผีเจ้าศิริวัฒนา กับผีอ๊อเมย์ แต่คนดูจะจำผีอ๊อเมย์ได้มากกว่า เป็นความตั้งใจของผู้เขียนบทละครที่สร้างตัวละครนี้ให้แตกต่างกัน ผีเจ้าศิริวัฒนาคือวิญญาณที่จงใจตัวเองไม่ยอมไปไหนตอนทำเย็บนางเอกทอผ้าทอเสร็จจึงจากไปด้วยดี จุดมุ่งหมายของตัวละครผีตัวนี้คือการรอกอยผู้หญิงคนนี้มาเพื่อทำภารกิจนี้ให้เสร็จ ส่วนผีอ๊อเมย์คือผีพี่เลี้ยงที่มีความจงรักภักดีต่อเจ้านายและคำอาญาสัตย์จะอยู่รับใช้เจ้านายตลอดไป ผู้เขียนบทจึงต้องเขียนบรรยายทุกอย่างในจินตนาการที่เห็นว่าผีอ๊อเมย์ ต้องเหมือนสัตว์ ปีกาจ หรือเปรต แล้วมีที่มา เช่น เคาริดที่นาบนหน้า การปาดคอตัวเองฆ่าตัวตาย มีผลต่อการออกแบบทั้งหมด ผีอ๊อเมย์จะถูกออกแบบการปรากฏตัวในจังหวะที่เป็นระเบิดเวลาที่วางไว้ คนดูจะตกใจเพราะผีมาในจังหวะที่กำลังให้ความสนใจกับเรื่องอื่นอยู่ ตัวละครผีถ้าปรากฏตัวบ่อยไปนักคนดูจะไม่กลัวแต่กับการที่มากแค่เสียง เห็นแค่มือทำให้กลัวมากกว่า ตัวผีอ๊อเมย์เป็นตัวละครที่เชื่อมโยงเรื่องราวได้ทั้งสองยุค มีเรื่องราวให้เล่าย้อนไปถึงความตายของอ๊อเมย์ว่าทำไมถึงเป็นอย่างนี้ในปัจจุบัน

๖. การถ่ายทอดเรื่องผ้าผ่านบทละครโทรทัศน์เรื่อง “รอยไหม”

การถ่ายทอดเรื่องการทอผ้าในละครเรื่องรอยไหมมีให้เห็นทั้งกระบวนการผลิตเจาะลึกไปถึงประวัติความเป็นมาเรื่องผ้า รวมถึงเส้นไหมเส้นด้ายที่ปั่นออกมา โดยการวางเส้นเรื่องที่ต้องใช้ผ้าเป็น หัวใจของเรื่อง เหตุการณ์ที่คิดขึ้นมา ใช้ประโยชน์ของผ้าตามมา เช่น เหตุการณ์ของการแข่งทอผ้า มาสนับสนุนของเส้นนางร้ายกับนางเอกที่จะแข่งขันกัน ในขณะที่นางเอกมีความคิดที่จะทอผ้าถวายห่มองค์พระธาตุส่วนบัวเงินตัวร้ายไม่ยอมแพ้ต้องเป็นผู้ชนะ เป็นการให้ผ้าเป็นตัวแกนดำเนินเรื่องชีวิตตัวละคร จากนั้นผู้เขียนบทได้ขอความช่วยเหลือจากอาจารย์โกมล พานิชพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านผ้า ผู้เขียนบทมอบโจทย์ว่าผ้าผืนที่นางเอกทอต้องเป็นสีขาวเพราะในนวนิยายกำหนดมาอย่างนั้น ทั้งที่จริงแล้วถึงอย่างไรต้องแต้มสีอื่นเพื่อความสวยงาม และยังต้องมีรอยเลือดจากการกระอักของนางเอกก่อนตายที่เป็นจุดกระจายอยู่ในผ้าสีขาว อาจารย์โกมลขึ้นทอผ้าให้เอง เป็นผ้าตุ้มที่จะใช้ในพิธีแต่งงานของนางเอก ผ้าผืนนี้ต้องมีความยาวและ

ต้องอยู่ในพิพิธภัณฑ์ตอนจบเรื่อง นอกจากนี้อาจารย์โกมลยังให้นำผ้าชิ้นใหม่คำที่เป็นผ้าโบราณ ซึ่งเป็นของสะสมของอาจารย์มาใช้ในละคร เปิดพิพิธภัณฑ์ให้เข้าไปเยี่ยมชม ทำให้งานที่เกี่ยวข้องกับผ้าในเรื่องออกมาประณีตงดงาม

๗. ปัจจัยด้านกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ “รอยไหม”

การผลิตละครโทรทัศน์เรื่องรอยไหมมีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น การเดินทางไปหลวงพระบางเพื่อถ่ายทำละคร มีค่าใช้จ่ายสูง ทีมงานนักแสดงสามารถเดินทางด้วยเครื่องบินได้ แต่อุปกรณ์การถ่ายทำทั้งหมดต้องนำไปจากในเมืองไทยเพราะในประเทศลาวไม่มีให้ยืมหรือเช่า ผู้เขียนบทจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนในส่วนนี้ เดิมในนวนิยายเกิดเรื่องขึ้นที่หลวงพระบาง นางเอกเป็นเจ้านางจากล้านนาถูกส่งตัวไปแต่งงานกับเจ้าหลวงพระบาง และเมื่อมีปัญหาในการถ่ายทำไม่สามารถเดินทางไปถ่ายทำที่หลวงพระบางได้ จึงใช้วิธีสลับเมืองเปลี่ยนเป็นให้พระเอกเป็นเจ้าอยู่ที่ล้านนาและนางเอกถูกส่งมาจากหลวงพระบางเพื่อมาอภิเษกสมรสกับเจ้าล้านนา เมื่อแก้ปัญหาดังนี้ได้จึงไม่จำเป็นต้องไปถ่ายทำที่หลวงพระบางและผลพลอยได้จากการสลับเมืองนี้ คือเรื่องของเสื้อผ้าในยุคนั้นเพราะเมื่อเป็นเมืองล้านนาดูแสดงจะได้ถุงผ้ายาวกรอมเท้า ซึ่งดูแล้วงดงามกว่าการนุ่งขึ้นแบบสั้นของทางล้านช้าง เจตนารมณ์ที่เป็นเป้าหมายของผู้จัด (คุณพงษ์พัฒน์ วชิระบรรจง และคุณธัญญา วชิระบรรจง) ต้องการให้ผ้ากลับมาอยู่ในความนิยม เพื่อให้คนสนใจผ้าล้านนาและชื่นชมความสวยงามของศิลปะบนผืนผ้า

๘. ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ผลิตละครโทรทัศน์ “รอยไหม”

ผู้จัดละครมีความคิดเห็นตรงกับผู้เขียนบท เห็นความงดงามของผืนผ้าไหมในแบบเดียวกัน การค้นหาความงามของผืนผ้า การเลือกใช้ผ้าที่ให้เห็นปรากฏในละคร และยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าของล้านนาที่มีองค์ความรู้และความรักต่อผืนผ้าทุกผืนที่เก็บสะสมไว้ ทำให้ผู้เขียนบทสามารถถ่ายทอดเรื่องราวหลายอย่างผ่านผ้าได้อย่างถูกต้อง ละเมียดละไม

๙. ปัจจัยด้านบทวิจารณ์ละคร “รอยไหม”

ด้านการวิจารณ์ละครเรื่องรอยไหมไม่มีผลโดยตรงกับผู้เขียนบทมากนัก เนื่องจากการทำงานที่เสร็จสิ้นไปแล้วของผู้เขียนบท แต่ในแง่ที่มีการชื่นชมผลงานเรื่องนี้ไม่ว่าจะเป็นการผลิตที่ประณีต งดงาม ตัวละคร และนักแสดง รวมถึงละครเรื่องนี้ได้รับรางวัลจากสถาบันต่าง ๆ และสิ่งที่ดีคือการได้ชมละครเรื่องนี้เหมือนได้ชื่นชมงาน

ศิลปะ ได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องผ้าและนักแสดงทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวได้ดี

๑๐. คุณสมบัติของนวนิยายที่ควรเลือกสรรมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์

นวนิยายที่เหมาะสมจะนำมาเป็นละครโทรทัศน์ ควรเป็นนวนิยายที่มีองค์ประกอบครบถ้วน มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการจะบอกอะไรกับคนดู ความขัดแย้งชัดเจน มีการกิจให้ตัวละครได้กระทำ ผ่าฝืนกับกฎเกณฑ์บางอย่าง มีพัฒนาการของตัวละคร ทำให้ตัวละครได้เรียนรู้ในตอนจบ เช่น นวนิยายของ พงศกรในชุดผ้า คือ การปล่อยวางความอาฆาตแค้น สิ่งที่มาคือความรักเป็นเรื่องสวยงาม ถ้ารักกันจริงจะได้พบกันทุกชาติไป การเลือกนวนิยายมาทำเป็นละครคือที่จุดเริ่มต้นตรงที่เรื่องราวนั้นมีความสนุก เรื่องราวที่น่าจะถูกหยิบมาแล้วเล่าต่อให้คนอื่นฟังหรือดู ในโครงสร้างของเรื่องถึงจะไม่สนุกเต็มที่แต่ต้องมีบางจุดในเรื่องที่สื่อสารกับคนดูได้ ซึ่งอาจจะถูกขยายความ เพิ่มเติม แก้ไขหรือปรุงแต่งในกระบวนการเขียนบทได้ ผู้เขียนบทต้องมีศิลปะของการเล่าเรื่องให้คนดูตั้งแต่ต้นจนจบ ต้องมีกลวิธีให้นำพาไปสู่การเล่าเรื่องที่สมบูรณ์แบบ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาการดัดแปลงนวนิยายเรื่อง “รอยไหม” เป็นบทละครโทรทัศน์

หัวข้อ	องค์ความรู้
การวางโครงเรื่อง	- การสร้างเหตุผลที่ส่งผลต่อการกระทำของตัวละคร - การสร้างความขัดแย้งของตัวละครให้ชัดเจนทั้งความขัดแย้งภายในและความขัดแย้งภายนอก - การปรับเปลี่ยนโครงเรื่องสามารถทำได้ โดยการจัดลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง - การตีความตัวละครสำคัญอย่างละเอียดลึกซึ้ง - การสร้างตัวละครให้มีพัฒนาการ - การสร้างเหตุการณ์เพิ่มเพื่อใช้ในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับผ้า

หัวข้อ	องค์ความรู้
การเล่าย้อนอดีต (Flashback)	- มีการกำหนดสัดส่วนเรื่องในปัจจุบันและอดีต - มีการปรับปรุงเนื้อหาในภาคปัจจุบันให้น่าติดตามเท่ากับเรื่องในภาคอดีต - มีการสร้างตัวละครที่ใช้ในการเชื่อมโยงเรื่องราวทั้งสองยุค - มีการออกแบบจุดเชื่อมอดีตกับปัจจุบัน แต่ละครึ่งต้องไม่ซ้ำกัน - มีการใช้สัญลักษณ์ดอกไม้แต่ละชนิดแทนตัวละครแต่ละตัว
ตัวละครผี	- มีการตีความตัวละครผีเช่นเดียวกันกับตัวละครสำคัญอื่น ๆ - ตัวละครผีจะต้องมีการกิจที่ชัดเจนเช่นเดียวกับตัวละครอื่น - ความน่ากลัวของตัวละครผีเกิดขึ้นได้จากอุปนิสัยภายนอกและการปรากฏตัว - การเล่าบรรยายภาพที่เห็นในจินตนาการของคนเขียนบททั้งหมดออกมาเป็นตัวหนังสือ เพื่อให้ทีมผลิตนำไปสร้างตัวละครผี
การหาข้อมูล	- หาข้อมูลเกี่ยวกับผ้าในเรื่องด้วยการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านผ้าโดยตรง

อภิปรายผลการวิจัย

การดัดแปลงนวนิยายมาเป็นบทละครโทรทัศน์ เมื่อผู้เขียนบทละครโทรทัศน์พบว่านวนิยายที่เลือกมาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์ ขาดความสมเหตุสมผล จึงจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างการเล่าเรื่องใหม่ โดยการสร้างความขัดแย้งของตัวละคร การสร้างให้ตัวละครมีการกิจที่ชัดเจนมากขึ้นที่พยายามจะก้าวผ่านความขัดแย้งภายในใจและความขัดแย้งภายนอกนี้ไปได้ ทำให้ละครมีสีสันและน่าติดตามมากขึ้น หน้าที่ของผู้เขียนบทคือต้องทำให้นวนิยายที่ได้มาสามารถนำมาเล่าเป็นเรื่องราวที่สนุกสนาน เข้มข้นได้ โดยหากขาดในส่วนนี้ผู้เขียนบทต้องต่อเติมเสริมแต่งให้สมบูรณ์ที่สุด

ในส่วนของนวนิยายที่มีการแบ่งออกเป็นภาคของอดีตและปัจจุบัน เมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต มีความน่าสนใจกว่าในเรื่องปัจจุบัน กรณีเช่นนี้เมื่อนำมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ผู้เขียนบทจึงจำเป็นต้องปรับเนื้อหา เหตุการณ์ ความเข้มข้นในภาคปัจจุบันให้

มากขึ้น เพราะหากเรื่องในภาคใดภาคหนึ่งไม่น่าสนใจจะทำให้คนดูละทิ้งไม่อยากจะดูในส่วนนั้นเลยก็เป็นได้ อีกกลวิธีหนึ่งในการเล่าเรื่องแบบย้อนอดีตและกลับมาเล่าเรื่องต่อในปัจจุบันคือ การสร้างตัวละครที่สามารถเชื่อมอดีตกับปัจจุบันได้ ซึ่งตัวละครกลุ่มนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราวอีกทั้งช่วยในการดำเนินเรื่อง อีกส่วนหนึ่งที่ผู้เขียนบทต้องออกแบบสร้างสรรค์คือ วิธีการเชื่อมต่ออดีตกับปัจจุบัน ในการย้อนอดีตแต่ละครั้งนั้นจะเชื่อมด้วยเหตุการณ์อะไร หรือสัญลักษณ์อะไร มีการออกแบบการย้อนอดีตให้แตกต่างกันทุกครั้ง การออกแบบในจุดเชื่อมนี้ถือเป็นกลวิธีที่น่าสนใจที่ผู้เขียนบทจะเลือกวิธีการย้อนอดีตอย่างไรมาใช้ในแต่ละครั้งและหากในละครเรื่องนั้นจำเป็นต้องย้อนอดีตและกลับมาในปัจจุบันหลายรอบ ยิ่งต้องหาวิธีการแต่ละครั้งไม่ให้ซ้ำกันได้อย่างไรบ้าง ในจุดนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ของผู้เขียนบทโทรทัศน์

โครงสร้างการเล่าเรื่อง เมื่อมีการเปิดเรื่องในนวนิยายที่เน้นการบรรยายฉากบรรยายกาศ เมื่อดัดแปลงมาเป็นละครโทรทัศน์นั้น ผู้เขียนบทจำเป็นต้องสร้างสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้น มีการปะทะกันของตัวละคร เพื่อให้เรื่องน่าติดตาม วิธีการเล่าเรื่องในนวนิยายกับละครโทรทัศน์มีความแตกต่างกันหากเล่าเรื่องแบบในนวนิยายบางครั้งอาจจะไม่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ชมได้ด้วยข้อความแตกต่างของสื่อโทรทัศน์กับนวนิยาย จึงจำเป็นต้องมีการจัดลำดับการเล่าใหม่ เลือกเล่าเหตุการณ์ที่จะสามารถชักจูงผู้ชมให้สนใจติดตามชมละครก่อน จากนั้นจึงเล่าตามลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง หรือจะมีการสลับเหตุการณ์ก็ขึ้นอยู่กับวิธีการเล่าเรื่องของผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ การปิดเรื่องในนวนิยายผู้เขียนบทจะยึดถือเรื่องราวตามนวนิยาย แต่อาจจะมีความแตกต่างจากในนวนิยายที่จะเพิ่มบทส่งท้ายเป็นการสรุปเรื่องเพื่อให้คนดูได้สมหวังจากที่เอาใจช่วยตัวละครมาตลอดทั้งเรื่อง ในส่วนของเหตุการณ์สำคัญผู้เขียนบทจะยกเหตุการณ์นั้นมาจากในนวนิยายแล้วนำมาถ่ายทอดเป็นบทละครโทรทัศน์ ส่วนจุดสูงสุดของอารมณ์นั้นส่วนใหญ่จะเหมือนกับในนวนิยายเกือบทุกเรื่อง

การสร้างตัวละครที่จะต้องสร้างให้ตัวละครมีภารกิจ และมีเงื่อนไขอะไรบางอย่างที่จะทำให้ตัวละครนี้นั้นจากไปอยู่ในภพภูมิอื่นได้ การสร้างตัวละครที่มีจุดสำคัญตรงที่เหตุการณ์การปรากฏตัวของผีแต่ละครั้ง จะให้คนดูเห็นตอนไหน เห็นแค่ไหน ตามสูตรของละครผีจะไม่ให้คนดูเห็นผีทั้งตัว เห็นเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือเฉพาะเสียง เพราะถ้าเห็นทั้งหมดผีจะไม่น่ากลัว

การถ่ายทอดเรื่องของผ้า มีการเล่าเรื่องผ่านผ้าในส่วนของความเป็นมาของผ้า ที่อยู่ในเรื่องว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร ให้ความสำคัญกับเรื่องของผ้าเหมือนเป็นตัวละครหนึ่งของเรื่อง นอกจากนั้นยังสร้างเหตุการณ์เพิ่มเติมมาจากในนวนิยายที่แต่เดิมไม่มี เพื่อเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผ้า การที่ผู้เขียนบทได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในด้านผ้าโดยตรง ทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทถูกต้องตรงตามความเป็นจริง รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวกับเรื่องผ้า ทำให้ผู้ชมเรียนรู้เรื่องผ้าใหม่ผ่านการชมละครเรื่องนี้ได้อีกด้วย

กระบวนการผลิตมีผลต่อการสร้างสรรค์บท ผู้เขียนบทเห็นด้วยว่าควรมีการปรับเปลี่ยนบทเพื่อให้สะดวกในการถ่ายทำจึงสร้างบทให้สอดคล้องกับสถานที่ถ่ายทำ โดยเปลี่ยนแปลงฉากและสถานที่จากในนวนิยายและไม่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการเล่าเรื่อง นอกจากนั้นบุคคลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์บทคือผู้อำนวยการสร้างที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้เขียนบท ซึ่งนับว่าเป็นข้อดี ผู้เขียนบทมีอิสระในการเขียนบท ทำให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพออกมาได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด

นวนิยายที่เหมาะสมและสมควรนำมาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์นั้น ควรเป็นนวนิยายที่มีองค์ประกอบครบถ้วน มีโครงเรื่องที่ชัดเจน มีจุดมุ่งหมายในเรื่องของการสื่อสาร มีความขัดแย้ง ตัวละครมีพัฒนาการ และเกิดการเรียนรู้ของตัวละครเมื่อละครจบเรื่อง ซึ่งในปัจจุบันหลายครั้งพบว่า โครงสร้างการเล่าเรื่องของนวนิยายรุ่นใหม่ยังไม่เพียงพอสำหรับการสร้างเป็นละคร หรือมีองค์ประกอบของนวนิยายไม่สมบูรณ์ซึ่งไม่เป็นปัญหา ถ้าโครงเรื่องมีความน่าสนใจเป็นหน้าที่ของผู้เขียนบทที่จะต้องดัดแปลงนวนิยายเรื่องนั้นให้ออกมาให้เป็นบทละครที่ดีให้ได้ โดยต้องมีการวางโครงเรื่องใหม่ให้สมบูรณ์มากขึ้น ปรับสัดส่วนการเล่าเรื่อง สร้างตัวละคร หรือตัดทอนตัวละครที่ไม่มีความจำเป็นออก หน้าที่ทั้งหมดนี้ผู้เขียนบทถือเป็นการกิจที่จะต้องทำ และไม่ว่านวนิยายที่ได้รับโจทย์มาจะครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ ผู้เขียนบทจะต้องทำให้เป็นบทละครที่สมบูรณ์แบบให้ได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การดัดแปลงนวนิยายชุดผ้า ของ พงศกร เป็นบทละครโทรทัศน์” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. สำหรับผู้ที่มีความสนใจในงานวิจัย ด้านการเขียนบทละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยพบว่า ในปัจจุบันมีผู้เขียนบทที่มีชื่อเสียง มีผลงานต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับอยู่ในวงการประมาณเกือบ ๕๐ ท่าน ซึ่งแต่ละท่านมีแนวทางในการทำงาน แนวคิดในการเขียนเรื่องที่แตกต่างกันไป การศึกษาเทคนิคการเขียนบทของแต่ละท่านเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นงานวิจัยที่ทำหายและมีความน่าสนใจมาก การศึกษาเทคนิคของการเขียนบท สามารถศึกษาได้จากผลงานการเขียนบทละครโทรทัศน์แต่ละเรื่อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของผู้เขียนบท การเข้าไปสังเกตวิธีการทำงานของผู้เขียนบทแต่ละคน ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม แต่ในงานวิจัยดังกล่าวยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น การเข้าถึงบทละครโทรทัศน์ ซึ่งมีลิขสิทธิ์หรือไม่สามารถนำมาเผยแพร่ได้ บุคลิกลักษณะของผู้เขียนบทแต่ละท่าน ความไม่สะดวกในการให้สัมภาษณ์ หรือการเข้าไปสังเกตการณ์การทำงานและยังมีเรื่องของการเก็บข้อมูลในส่วนที่เป็นความลับ เช่น บทละครที่เขียนเสร็จสิ้นแล้วแต่ละครยังอยู่ระหว่างการผลิตหรือยังไม่ได้ออกอากาศ เพราะบทละครที่ผู้เขียนบทเสร็จแล้วจะมอบลิขสิทธิ์ให้กับผู้จัดละครซึ่งเป็นผู้จ้างงาน และการวิเคราะห์เนื้อหาในบทละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยจะต้องมีเวลามากพอที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย

๒. สำหรับผู้ที่สนใจในวิชาชีพการเขียนบทละครโทรทัศน์ ลักษณะงานของอาชีพนี้จะต้องใช้ทักษะความสามารถเฉพาะตัวสูง มีความสามารถในการใช้ภาษา มีศิลปะในการเล่าเรื่อง มีความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย มีรสนิยม มีความเข้าใจมนุษย์ มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและการทำงาน ผู้เขียนบทควรที่จะพร้อมเรียนรู้และเปิดรับสิ่งใหม่อยู่เสมอ รวมถึงบุคลิกลักษณะนิสัยในการทำงาน ต้องเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานสูง พร้อมที่จะทำงานหนัก งานเร่ง ให้เสร็จทันเวลา ในขณะที่งานก็ต้องได้คุณภาพด้วย มีความสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมทีมที่เขียนบทด้วยกัน ผู้จัดละคร ผู้กำกับการแสดง โปรดิวเซอร์ ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายการเงิน นอกจากนี้การเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ ผลิตผลงานละครที่มีคุณภาพดีอย่างต่อเนื่องย่อมเป็นที่ต้องการของผู้จ้างงาน อาชีพนี้เป็นงานที่มีความต้องการในตลาดสูง โดยเฉพาะเมื่อสถานีโทรทัศน์เปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล ถือว่าเป็นยุคทองของผู้เขียนบทละครโทรทัศน์และผู้ที่สามารถผลิตเนื้อหาได้ แต่จำนวนผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ในปัจจุบันก็ยังมีอยู่จำกัด ถึงจะมีหน้าใหม่เข้ามาไม่น้อย แต่ก็ต้องฝ่าฟันปัญหาอุปสรรค ด้านการแข่งขันด้านต่าง ๆ งานเขียนบทละครโทรทัศน์ที่ออกมาจากผู้เขียนบท

ละครโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ต้องการในตลาดมากกว่า และจุดที่นักเขียนหน้าใหม่จะแทรกเข้ามาก็เกิดขึ้นได้น้อย แต่สำหรับผู้ที่มีใจก็ยังคงมีโอกาที่จะเข้ามาในวงการนี้ได้อยู่ตลอดเวลา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. ๒๕๕๓. **แนวพินิจใหม่ในสื่อสารศึกษา**. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. ๒๕๒๒. **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ศาหส์ต ษษปะเกศ. ๗ มกราคม ๒๕๕๑. ผู้เขียนบทโทรทัศน์ (ช่อง ๓). สัมภาษณ์.

จิตลดา สุวัตติกุล. ๒๕๒๖. **วรรณกรรมไทยร่วมสมัย**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.

ดำเกิง วุฒิชัยศักดิ์. ๒๕๕๖. เอกสารประกอบการสอน **พื้นฐานการเขียนบทละคร** โรงเรียนบางกอกการละคร.

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. ๒๕๕๑. **บทโทรทัศน์ : เขียนอย่างไรให้เป็นมือโปร**. กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

ทิพย์ธิดา ศรัทธาพิทย์, ดวงหทัย ศรัทธาพิทย์ และละลิตา ฉันทศาสตร์โกศล. ๒๕๔๖. **คนเขียนบท**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

นิสาชล เตโชกุล. ๒๕๔๗. **คนเขียนบทละคร Dream Belive Dare Do**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ไฮเออร์เพลส.

ปิยะพิมพ์ สมิตติลก. ๒๕๔๑. “การเชื่อมโยงเนื้อหา “นวนิยาย” ในสื่อสิ่งพิมพ์และในสื่อละครโทรทัศน์” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทีป เหมือนนิล. ๒๕๑๙. **วรรณกรรมไทยในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามสาร.

พรรณศักดิ์ สุชี. ๒๕๔๑. **การเขียนบทละคร**. กรุงเทพฯ : แผนกตำราและคำสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ไพโรจน์ บุญประกอบ. ๒๕๓๙. **การเขียนสร้างสรรค์ : เรื่องสั้น-นวนิยาย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๙ ฉบับที่ ๑ ม.ค.-มิ.ย. (๒๕๖๐) ๒๘๗

ยิ่งยศ ปัญญา. ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙. ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์. สัมภาษณ์.

สดีโส พันธุ์มโกล. ๒๕๓๔. ศิลปะการละครเบื้องต้น ๑-๒ ตอนที่ ๑. กรุงเทพฯ :
คุรุสภา.

สรวิทย์ จิรวรรวิสุทธิ. ๒๕๕๔. “พัฒนาการและสุนทรียทัศน์ในการสร้างสรรค์บทละคร
ในโทรทัศน์ไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสาร
การแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายทิพย์ นุกูลกิจ. ๒๕๓๗. วรรณกรรมไทยในปัจจุบัน. ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. กรุงเทพฯ.

สุรีย์ ทองสมาน. ๒๕๔๒. “การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทละครโทรทัศน์กับนวนิยาย”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาไทยศึกษา คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรนุช เลิศจรรยารักษ์. ๒๕๔๑. หลักการเขียนบทโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอื้องอรุณ สมิตสุวรรณ. “การวิเคราะห์การเขียนบทละครโทรทัศน์เรื่องปริศนา”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ภาษาอังกฤษ

Blum Richard A. 2001. **Television and screen writing : from concept to
contract.** Boston : Focal Press.

Casey, Bernadette., and Neil Casey., and Ben Calvert. 2006. **Television Studies
The Key Concepts.** 2nd Edition. New York : Routledge.

Chappel, Debrah K. 1994. **Drama.** New York. Macmillan.

Dancyger, Ken. 2001. **Global Scriptwriting.** Boston, MA : Focal Press.

Dunleavy, Trisha. 2009. **Television Drama Form, Agency, Innovation.**
New York : Palgrave Macmillan.

Thornham, Sue., and Tony Purvis. 2005. **Television Drama Theories and
Identities.** New York : Palgrave Macmillan.

Van Nostran, William J. 1996. **The Scriptwriter's handbook.** Boston. MA. Focal
Press.